

ตำบลลูกุดดินจี่

อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

กุดดินจี่สุดภูมิใจ...งานศพลดเหล้าได้

สารบัญ

- ๐๖ สภาพแวดล้อม
- ๐๘ ความเป็นมา
- ๑๗ ก้าวเดินด้วยความปลอดภัย
- ๑๘ กลไกการขับเคลื่อน
- ๒๕ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่
- ๓๐ แผนที่ความรู้
- ๓๒ ปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลง
- ๓๔ ภาคผนวก

นิยามความปลอดภัยของตำบลกุดดินจี่

"วิถีการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบท
ต้องรู้จักตัวตน ประมาทตน ทำอะไรต้องไม่เกินกำลัง
พึ่งตนเองทำเองก่อน มีเหลือเอื้อเฟื้อแบ่งปัน
เหลือแบ่งต่อจางๆ ไม่ทะนงจากตามคนอื่น
มีสติมีเหตุมีผลในการใช้ชีวิต"

โมเดลกุดดินจี่ : สู่ความเป็นตำบลวิถีพอเพียง

เครื่องมือการดำเนินงาน
ได้แก่ บัญชีครัวเรือน
แผนตำบลวิถีพอเพียง

งบประมาณ

การสนับสนุน

เครื่องมือ
วิเคราะห์ชุมชน

บุคลากร
(ทีมงานภาคสนาม
ปตท.)

กระบวนการ

ตั้งกลไกการทำงาน
ขับเคลื่อนโครงการฯ

จัดกิจกรรมประชุม อบรม
สัมมนา ศึกษาดูงาน

ติดตามผลการดำเนินงาน
อย่างต่อเนื่อง

ตรวจสอบ
และประเมินผลอย่างใกล้ชิด

ผลลัพธ์เด่น
ที่เกิดขึ้น

บริษัทชุมชน

สภาพ แวดล้อม

ตำบลกุดคินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นชุมชนที่มีวิถีการดำเนินชีวิตกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีลักษณะภูมิโนเวศเป็นที่ราบ สันดอน และใกล้ภูเขา ด้วยพื้นที่ที่มีทั้งแหล่งน้ำที่เกิดจากธรรมชาติ อย่าง ลำห้วยบนที่เป็นแหล่งน้ำสายหลักของตำบล และเกิดจากแรงงานมนุษย์ ประกอบกับสภาพดินที่เหมาะสมกับการทำการเกษตร ชาวบ้านส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คือ การทำนา ทำไร่อ้อย และไร่มันสำปะหลัง ส่วนในเขตเทศบาลจะประกอบอาชีพค้าขาย เช่น ขายของชำ เสริมสวย ขายอาหาร และเครื่องคั้ม เป็นต้น

ตำบลกุดคินจี่เป็นตำบลที่อยู่ห่างจากตัวอำเภอไม่ไกลนัก ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร มีประชากรกว่า ๑๐,๐๐๐ คน จากเดิมเคยประสบปัญหาการปลูกพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยว และได้รับผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมีและยากำจัดศัตรูพืช รวมถึงปัญหาขาดทุนจากผลผลิตทางการเกษตร ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ในสังคมตามมา จนกระทั่งประมาณปี พ.ศ.๒๕๕๐ ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนชาวนา โดยพัฒนา สันศักดิ์ ทำให้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การดำเนินชีวิตตามหลักวิถีพอเพียง ทั้งการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือนไว้ใช้เอง 💧

ความเป็นมา

ในอดีต ตำบลกุดคินจีมีสภาพเป็นป่ารกทึบในปี พ.ศ.๒๕๑๖ เคยประสบปัญหาภัยคอมมิวนิสต์ รุกล้ำเข้ามาในพื้นที่ รวมทั้งยังไม่มีถนนคมนาคมที่สะดวก ไม่มีน้ำประปาและไฟฟ้า ต่อมารัฐบาล ได้เข้าไปทำงานพัฒนาร่วมกับชาวบ้าน จนสามารถสกัดกั้นการรุกรานของคอมมิวนิสต์ได้ จึงมีการ รวมกลุ่มกัน จัดตั้งกลุ่มอาชีพและกลุ่มองค์กรต่างๆ ขึ้นมา พัฒนาการของตำบลกุดคินจี สามารถ แบ่งได้เป็นยุคต่างๆ ได้ดังนี้

■ พัฒนาการตำบล

พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๓๑

ยุคคอมมิวนิสต์ และหน่วยงาน พัฒนาจากภาครัฐ

เป็นยุคที่ยังมีสภาพป่าไม้อุดมสมบูรณ์ มีพืชพรรณและสัตว์ป่านานาชนิด ต่อมา มีการอพยพเข้ามาจับจองที่ทำกินของชาวบ้านกลุ่มหนึ่งจากจังหวัดร้อยเอ็ด ทำให้เกิดเป็นชุมชนและเริ่มมีการบุกรุกป่า ยิ่งเมื่อรัฐบาลเปิดสัมปทานป่าไม้ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ก็ยิ่งทำให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่าลงอย่างมาก ต่อมา ยังประสบปัญหาการคุกคามของคอมมิวนิสต์ ทำให้เกิดการรวมตัวกันของภาครัฐ คือ กรป.กลางและชาวบ้านเพื่อต่อต้านการแผ่ขยายของคอมมิวนิสต์และจัดตั้งศาลาประชาคม ในช่วงนี้เริ่มมีการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น อ้อย ข้าวโพด และลูกเดือย และเริ่มมีการบุกรุกพื้นที่ป่า รวมถึงมีการใช้เครื่องจักรกลแทนแรงงานสัตว์ และสารเคมี

พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๔๔

ยุคการพัฒนาแบบกันสมัย

เมื่อการคมนาคมสะดวกขึ้น ความเจริญต่างๆ แบบสังคมเมืองก็เริ่มเข้ามาในพื้นที่ รวมทั้งมีการอพยพของผู้คนเข้ามามากขึ้น ส่งผลให้การเกษตรกรรมแบบพึ่งพาธรรมชาติเปลี่ยนไปเป็นใช้เครื่องจักรกล มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ต่อมาชาวบ้านยังขยายพื้นที่เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ คือ ยางพารา ทำให้เกิดการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าลงอย่างมาก

พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๒

ยุคแห่งการพึ่งตนเอง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ พัฒน์ สันทัก ได้รับงบประมาณจาก อทส. และจัดตั้งโรงเรียนชาวนาขึ้น มีการจัดอบรมความรู้เรื่องการพึ่งตนเองและรูปธรรมการดำเนินชีวิตตามแนวทางวิถีพอเพียง จนปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ตำบลถูกคืนใจได้สมัครเข้าร่วมโครงการรักษ์ป่า สร้างคน ๘๔ ตำบลวิถีพอเพียง จึงมีการต่อยอดการพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่ เช่น การลดต้นทุนในการทำเกษตร ปัญหาน้ำแล้ง รวมทั้งปัญหาสังคม เช่น การละทิ้งถิ่นฐานของแรงงานไปทำงานในเมือง และปัญหายาเสพติด เป็นต้น

■ กุณตำบล

กระแสนิยมที่ถาโถมเข้าสู่ชุมชนกุคคินจี ทำให้ต้องวิ่งตามกระแสสังคม จนเปลี่ยนวิถีชีวิตจากการทำนาและการทำเกษตรกรรมแบบพึ่งพาธรรมชาติมาสู่การปลูกพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยว เช่น ปอ ข้าวโพด ฝ้าย อ้อย และยางพารา รวมทั้งเปลี่ยนจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มาเป็นปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพราะต้องการผลผลิตสูงๆ แต่กลับทำให้แนวทางการดำเนินชีวิตที่พึ่งพาตนเองได้จากการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคเอง ไปเป็นปัญหาหนี้สินจากต้นทุนการเกษตรที่เพิ่มสูงขึ้น แรงงานท้องถิ่นฐานไปหางานทำในเมืองเกิดปัญหาครอบครัว ปัญหาเยาวชน และยาเสพติดตามมา

แม้ว่าตำบลกุคคินจีจะพบกับปัญหาจากความเปลี่ยนแปลงก็ตาม แต่ก็ยังเป็นพื้นที่ที่มีต้นทุนการพัฒนาที่สำคัญหลายอย่าง ดังนี้

• กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ภูคินจี เป็นแนวคิดในการรวมกลุ่มชาวบ้าน มาจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ภูคินจี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๕ โดย สนับสนุนให้เกิดการเลี้ยงควาย ซึ่งเป็นแรงงานสำคัญ ในการทำนา ทำการเกษตร การดำเนินงานของกลุ่มมีการขยายผล อย่างรวดเร็วและมีกิจกรรมต่อยอด คือ โรงเรียนสอน ควายไถนาศูนย์เรียนรู้โรงเรียนปศุสัตว์ภูคินจี มีผู้รู้ ผู้สืบสานภูมิปัญญา วัฒนธรรมดั้งเดิมในการทำนา มีการสืบสานประเพณี ความเชื่อในการทำนา ทำให้ชุมชน ได้อนุรักษ์ เรียนรู้ และเห็นความสำคัญของควาย รวมทั้ง ช่วยลดต้นทุนการทำเกษตร เกิดการเกื้อกูล รู้รักสามัคคี และมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย

• กลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนโคกนาโพธิ์ ตำบลภูคินจี มีแนวคิดในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในชุมชนอย่าง จริงจัง เนื่องจากประสบปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าอันเป็น แหล่งอาหารสำคัญ ชุมชนจึงร่วมกันทำกิจกรรมปลูกป่าทดแทนพร้อมบวช ป่าไม้ในเขตป่าชุมชนโคกนาโพธิ์ ต่อมาหน่วยงานภาครัฐเข้าร่วมดำเนินงาน คำนอนุรักษ์ป่าชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความตื่นตัวที่จะหวงแหนและช่วยกัน ฟื้นฟูทรัพยากรป่าชุมชนให้กลับมาเป็นแหล่งอาหารได้อย่างยั่งยืน 💧

ก้าวเดิน ด้วยความพอเพียง

แนวคิดที่อยากจะพัฒนาชุมชนในด้านการพึ่งพาตนเองตามวิถีพอเพียงนั้น เป็นทุนเดิมของตำบลกุดคินอยู่แล้ว เมื่อได้รับทราบข้อมูลของโครงการฯ ดวงจันทร์ บุญญานาม ครูโรงเรียนบ้านกุดคินจึงพยายามผลักดันให้ชุมชน เข้าร่วมโครงการฯ ด้วยความตั้งใจที่อยากจะเห็นการพัฒนาคนในชุมชนให้ เปลี่ยนเปลี่ยนวิถีคิดและการดำเนินชีวิต ให้รู้จักประมาณตนและไม่ฟุ้งเฟ้อไป ตามกระแสบริโภคนิยม ซึ่งเป็นแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง โดยคณะกรรมการโครงการฯ ได้เข้ามาประเมินพื้นที่ และพบว่าชุมชนมีความ เข้มแข็งในด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มองค์กรชาวบ้าน ที่มีแกนนำหลักจาก หน่วยงานภาครัฐ คือ ครู โรงเรียน สถานีอนามัย จึงได้คัดเลือกให้ตำบลกุดคินจึ เข้าร่วมในโครงการฯ ระยะที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๖

เมื่อตำบลกุดคินเข้าร่วมโครงการรักษ้ำป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง มีหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๘ หมู่บ้าน และมีครัวเรือนพอเพียงอาสา เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งสิ้น ๑๐๐ ครัวเรือน เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีคิด รวมทั้ง พฤติกรรมของคนในชุมชนไปตามแนวทางวิถีพอเพียงก็ยิ่งมีความชัดเจนเป็น รูปธรรมมากขึ้น เช่น การทำบัญชีครัวเรือน การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ไว้กินไว้ใช้เอง แทนการซื้ออยู่ ซื้อกิน การผลิตของใช้ในครัวเรือน การผลิตพลังงานทดแทน และการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการก้าวเดินไปบน เส้นทางของการพัฒนาอย่างยั่งยืน 💧

วิถีอีสานพอเพียง

คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลกุดดินจี่

ประธานคณะกรรมการโครงการฯ
นายชูศิลป์ คำผาง

คณะกรรมการฝ่าย
บริหารแผนงาน/กิจกรรม

นายทองมี ชาธรรม
นายสไกร รัตนกิจ

คณะกรรมการฝ่าย
การเงินและบัญชี

นายสวาท ไทยสอน
นางสาวสมัย พลค้อ
นางสิรินันท์ ศิริวงศ์

คณะกรรมการฝ่าย
ติดตามและประเมินผล

นายชูศิลป์ ทำผาง
นางสิรินันท์ ศิริวงศ์
นายอากาศ เหลาเกตุ
นางสาวศุภสุตรา ชัยวงศ์
นายปิยะ สิริพิศาลสกุล

คณะกรรมการฝ่าย
จัดซื้อ/จัดจ้าง

นายพรวิมล บุญญานาม
นายสำรอง บึงอ้อ

คณะกรรมการโครงการฯ มีฐานะบทบาทเป็นแกนหลักในการดำเนินงานโครงการฯ รับผิดชอบงานบริหารจัดการ และวางแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนตำบลวิถีพอเพียง ตำบลกุดคินจีมีคณะกรรมการโครงการฯ ทั้งสิ้น ๒๒ คน โดยมาจากผู้นำชาวบ้านที่เป็นทางการ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน และนักวิชาการจากหน่วยงานของรัฐ เช่น ตัวแทนจากโรงเรียน ตัวแทนจากเทศบาลตำบลกุดคินจี ตัวแทนจากสถานีอนามัย เป็นต้น ส่วนคณะกรรมการที่ร่วมกันขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่องมีประมาณ ๑๐ คน คัดเลือกจากครัวเรือนพอเพียงอาสาที่เข้าร่วมโครงการฯ หมู่ละ ๒ คน โดยแบ่งบทบาทหน้าที่ออกเป็นฝ่ายต่างๆ สำหรับประธานคณะกรรมการ

โครงการฯ ได้เปลี่ยนจาก ทองมี ชาธรรม เป็น ชูศิลป์ ท่าผง ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ คณะกรรมการโครงการฯ เริ่มจากการไปศึกษาดูงานตำบลต้นแบบวิถีพอเพียงในพื้นที่อื่นๆ และได้เห็นรูปธรรมความสำเร็จที่เกิดขึ้น นำมาบวกกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้จากโครงการอื่น เกิดการพัฒนาต่อยอดทางความคิด เช่น งานศพปลอดเหล้า การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น ในการทำงานของคณะกรรมการฯ จะมีการประชุมกันเป็นประจำทุกเดือน เพื่อสรุปและติดตามผลการดำเนินงาน พร้อมกับ วางแผนงานในเดือนถัดไป และอนุมัติงบประมาณสำหรับกิจกรรมต่างๆ โดยจัดการประชุมแบบสัญจร หมุนเวียนไปตามหมู่บ้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของครัวเรือนพอเพียงอาสา เกิดการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ และปัญหา ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาค้างๆ ของแต่ละพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

ทีมงานภาคสนาม ปตท. ถือเป็นอีกหนึ่งกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานโครงการฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสนับสนุนกระบวนการทำงานของคณะกรรมการโครงการฯ โดยประกอบไปด้วย ๓ ส่วนสำคัญ คือ **ที่ปรึกษาภาค** เน้นการทำงานด้วยการลงพื้นที่ตำบลเพื่อชี้แจงงานเชิงนโยบายของโครงการฯ ยกระดับและหล่อหลอมทางความคิดในแนวทางการทำงานพัฒนา พร้อมทั้งถ่ายทอดแนวคิด แนวนโยบายการดำเนินโครงการฯ แต่ละระยะ รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานระหว่างตำบลร่วมกับ ๒๒ ตำบลในภาคอีสาน และเป็นตัวแทนภาคในการสื่อสารกับฝ่ายบริหารของโครงการฯ

เจ้าหน้าที่ประจำภาค มีบทบาทในการวิเคราะห์ วางแผนกลยุทธ์ และออกแบบการปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการโครงการฯ ให้เป็นไปตามกรอบแนวคิดและแนวทางการดำเนินงานของโครงการฯ เป็นหลัก ให้ความช่วยเหลือ สอนงานและชี้แนะแนวทาง ตลอดจนผลักดันให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นไปตามแผนตำบลวิถีพอเพียงและเป็นไปตามกรอบเป้าหมายแนวทางของโครงการฯ

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล เป็นคนในพื้นที่ที่รู้จักและคุ้นเคยกับแกนนำ และครัวเรือนพอเพียงอาสา และภาคีต่างๆ เช่น โรงเรียน วัด สถานิออนามัย เทศบาลตำบลทุกคืนจึงเป็นอย่างดี ทำหน้าที่ผลักดันและขับเคลื่อนแผนตำบลวิถีพอเพียงให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด ประสานงานกับโครงการฯ เพื่อนำแนวนโยบายแปรไปสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งติดตามและประเมินสถานการณ์ รายงานประจำเดือน รายงานงวด คู่มืองานสำนักงาน การบริหารจัดการ งานการเงินและประสานงานระหว่างพื้นที่กับโครงการฯ โดยกระตุ้นให้คณะกรรมการโครงการฯ มีส่วนร่วมในการคิด คำเนินการ สรุปผลการทำงาน รวมทั้งวางแผนกำหนดมาตรการที่ต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ประจำตำบลจึงมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการฯ อย่างมาก 💧

■ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่ งานศพปลอดเหล้า

เมื่อโครงการฯ เข้ามาดำเนินงานเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๒ กิจกรรมหนึ่งที่คณะกรรมการโครงการฯ เกิดความประทับใจจากการไปศึกษาดูงานตำบลต้นแบบวิถีพอเพียงที่ตำบลพิมาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม และมีความสนใจที่จะนำกิจกรรมนี้มาดำเนินงานในชุมชน คือ กิจกรรมงานศพปลอดเหล้า เพราะเห็นว่า ปัญหาค่าใช้จ่ายที่สิ้นเปลืองของครัวเรือนปัญหาหนึ่ง เกิดจากค่าใช้จ่ายเรื่องเหล้าสูงมาก

คณะกรรมการโครงการฯ ได้มอบหมายให้ มีตัวแทนรับผิดชอบที่ชัดเจน คือ ชูศิลป์ ทำผง และทองมี ชาธรรม เริ่มจากประสานงานกับ ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านให้จัดกิจกรรมรณรงค์ งานศพปลอดเหล้า และได้รับการตอบรับที่ดี

โดยตอนแรกตั้งใจให้หมู่บ้าน ๒๑ เป็นหมู่บ้านนำร่อง แต่ปรากฏว่ามีงานศพเกิดขึ้นจริงที่หมู่บ้าน ๒๑ ทางโครงการฯ จึงสนับสนุนป้ายประชาสัมพันธ์และประสานไปยังเจ้าภาพเพื่อขอความร่วมมือ ทำความเข้าใจกับผู้มาร่วมงาน จนประสบผลสำเร็จ สามารถลดค่าใช้จ่ายให้กับเจ้าภาพได้ถึง ๒๐,๐๐๐ บาท

ผลสำเร็จได้เผยแพร่ออกไป ทำให้หน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วม เช่น สถานีอนามัย สถานีตำรวจ วัด ที่ประกาศว่า "หากงานศพไหนมีเหล้า จะไม่มาสวดให้" กิจกรรมยังสอดคล้องกับนโยบาย จังหวัดที่ผลักดันเรื่องสุขภาพ และขยายผลร่วมกับมูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภคจนได้รับรางวัลระดับภาค

กิจกรรมงานศพปลอดเหล้า นับเป็นผลสำเร็จของคณะกรรมการโครงการฯ ตำบลกุดคินจื่ออย่างแท้จริง เพราะช่วยลดค่าใช้จ่ายในงานศพลดปัญหาการทะเลาะวิวาท และยังมีแผนที่จะต่อยอดพัฒนาไปเป็นจุดเรียนรู้กระจายไปในแต่ละหมู่บ้าน รวมถึงขยายผลสู่งานอื่นๆ ต่อไป

กลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนนาโพธิ์

ชุมชนตระหนักถึง
ปัญหาบุกรุกพื้นที่ป่า
ที่ทำให้แหล่งอาหาร
ของชุมชนถูกทำลาย

กิจกรรมอนุรักษ์

- ปลุกป่าทดแทนและบวชป่า
- จัดชุดเฝ้าระวังป่า
- ทำความเข้าใจกับชาวบ้าน

ประสานความร่วมมือ
กับหน่วยงานภาครัฐ

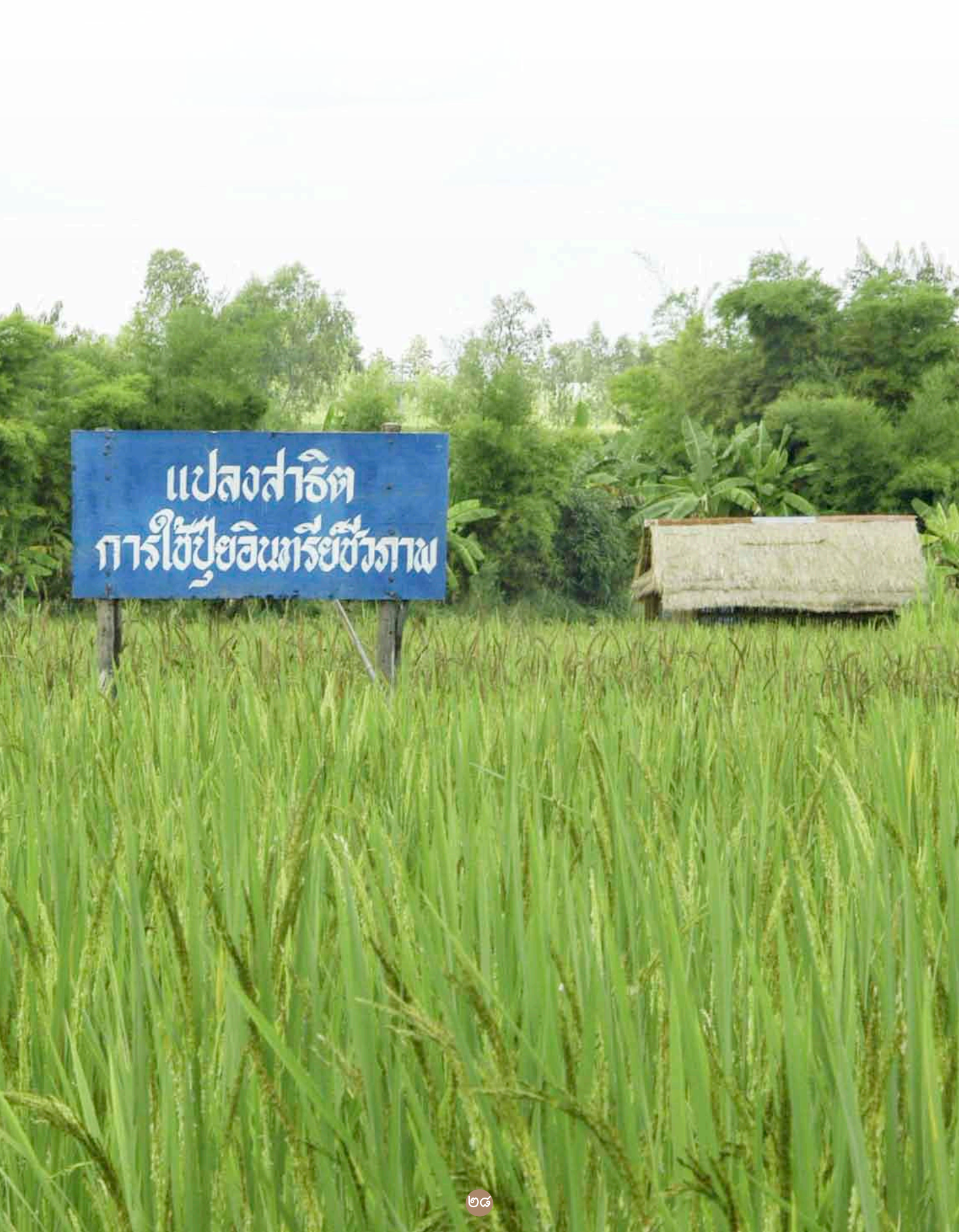

ต่อยอดการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

- พัฒนาไปสู่จุดเรียนรู้เรื่องป่าชุมชน
- จัดกิจกรรมสำรวจทางธรรมชาติกับโรงเรียน
- สร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปัญหาหนึ่งที่มีมายาวนานของตำบลกุดคินจี่ คือ การบุกรุกพื้นที่ป่า ทั้งการตัดไม้ทำลายป่า และการลักลอบหาของป่าจากบุคคลภายนอก ทำให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากรอาหารกับคนในชุมชน จนทำให้เกิดความกังวล ใจว่าแหล่งอาหารของชุมชนจะหายไป

เมื่อตำบลกุดคินจี่เข้าร่วมในโครงการฯ ในปี พ.ศ.๒๕๕๒ จึงได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชุมชนขึ้น ทั้งกิจกรรมปลูกป่าทดแทน และบวชป่า ในเขตป่าชุมชนนาโพธิ์ที่ครอบคลุม ๓ หมู่บ้าน คือ บ้านศรีวิไล บ้านทุ่งโพธิ์ และบ้านภูคินทอง เป็นพื้นที่ประมาณ ๑,๔๐๐ ไร่ หลังจากนั้น หน่วยงานภาครัฐหลายส่วน เช่น โรงเรียน อบต. สถานีอนามัย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ชุมชนจึงเกิดความตื่นตัวที่จะหวงแหนทรัพยากรป่าชุมชนให้มีความยั่งยืน และกลับมาเป็นแหล่งอาหารให้กับชุมชนได้ใช้ประโยชน์

สำหรับการดำเนินงานด้านอนุรักษ์นั้น ได้จัดตั้งชุดคณะกรรมการ ดูแลรักษา โดยแบ่งฝ่ายเฝ้าระวังป่าและชุดทำความเข้าใจกับชาวบ้าน ไม่ให้เข้าไปรบกวนพื้นที่ป่าชุมชน ส่วนแนวโน้มในอนาคตในการดูแลรักษา ป่าชุมชน คือ การพัฒนาให้เป็นจุดเรียนรู้เรื่องป่าชุมชน มีการสำรวจข้อมูล พื้นฐานการใช้ประโยชน์มีการจัดทำป้ายแนวเขตที่ชัดเจน ประสานความร่วมมือกับทุกโรงเรียนให้มีกิจกรรมศึกษาสำรวจทางธรรมชาติ และพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป 💧

■ แผนทึ่ควาามรู้

รายชื่อแหล่งเรียนรู้ตำบลลพุดดิษฐ์

ครัวเรือนต้นแบบวิถีพอเพียง

- ๑ นางศิริวรรณ ยศธแสน
- ๒ นายสมใจ แดงการ
- ๓ นางสาวสมัย พลดี

จุดเรียนรู้

- ๑ จุดเรียนรู้การทำน้ำหมักชีวภาพ
- ๒ จุดเรียนรู้การผลิตของใช้ในครัวเรือน น้ำยาอเนกประสงค์

ปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลง
จากการทำกิจกรรมตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ตำบลกุดคินจีลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ลงได้ประมาณ ๒๐,๗๑๘ กิโลกรัม จากกิจกรรม
การทำปุ๋ยอินทรีย์ ปักคั้นไม้ และการทำไบโอดีเซล

หมายเหตุ : เก็บข้อมูลจากกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ภาคผนวก

รายชื่อคนต้นแบบ...บทสรุปความพอเพียง

สมัย พลก่อ

พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

"การที่เราพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ทะเยอทะยานอยากได้เกินตัว อยากได้ต้องหาเอง พึ่งตนเอง ไม่ต้องไปกู้เงินที่อื่น กินเท่าที่เรามี ปลูกอยู่ปลูกกิน เราจะได้ไม่อด"

สมัย พลก่อ เป็นคนภูคินจีมาตั้งแต่เกิด แต่เติบโตขึ้นมาท่ามกลางชุมชนเมือง ทำให้ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อปากท้องมาตลอด ครอบครัวของสมัยเคยทำไร่ข้าวโพดและทำนาปลูกข้าว แต่ประสบปัญหาขาดทุนจนต้องสูญเสียที่ดินทำกินไป หลังจากนั้นสมัยได้หันมาปลูกมันสำปะหลัง สลับกับผักสวนครัวเล็กๆ น้อยๆ ต่อมาเห็นช่องทางว่า การปลูกดอกมะลิขายสามารถสร้างรายได้ที่สม่ำเสมอให้ครอบครัวได้ จึงยึดเป็นอาชีพหลักเรื่อยมา จุดเปลี่ยนในชีวิตของสมัยคือได้ฟังรายการวิทยุชุมชนพอเพียง แล้วเกิดความสนใจ เมื่อศึกษาข้อมูลและไปฝึกอบรมที่สันติอโศก ก็ได้รับเทคนิคการลดรายจ่ายในครอบครัวด้วยการผลิตของใช้ในครัวเรือน และปรับเปลี่ยนวิถีคิดให้หันมาพึ่งตนเองมากยิ่งขึ้น จนสามารถพลิกผืนดินเพียง ๑ ไร่ ๓ งาน ให้เป็นแหล่งอาหารของครอบครัวที่มีพืชพันธุ์นานาชนิด ทั้งผักสวนครัว ไม้ผล ไม้ยืนต้น และเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ ได้รวมถึงยังชักชวนชาวบ้านที่สนใจมาจัดตั้งกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงภูคินจี ขึ้นมาด้วย

ศิริวรรณ ยศธาส

พึ่งพาตนเองแบบพอเพียง

"การที่เราไม่จำเป็นต้องมีเงินทองมากมาย ต้องทำให้สบาย ให้มีสมาธิ ไม่จำเป็นต้องไปกังวลหรือคิดมากเกินไป ทุกอย่างต้องมีเหตุผล เราต้องดูที่ตนเองก่อน พอเพียงอาจจะหมายถึงว่า ถ้าเราไม่มีเงิน เรายังมีอาหารกิน เรากินของที่เรารปลูกเองได้"

ครอบครัวของศิริวรรณเป็นอีกครอบครัวหนึ่งที่มีความสุขบนแนวทางพึ่งพาตนเองได้บนผืนดินแห่งความพอเพียง จากชีวิตในวัยเด็กที่ครอบครัวประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงวัว ค้าขายขนม และรับจ้างทั่วไป ศิริวรรณได้รับการปลูกฝังจากแม่ว่า ให้ปลูกอยู่ ปลูกกิน จะได้ลดรายจ่ายในครอบครัว ซึ่งสิ่งนี้ศิริวรรณได้ถ่ายทอดให้กับลูกๆ ทำให้ลูกชายคนโตของศิริวรรณยึดแนวทางนี้ในการใช้ชีวิต และเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการทำอยู่ทำกินของครอบครัว ด้วยการปลูกไม้ผลแบบผสมผสาน ทำให้ครอบครัวมีความมั่นคง เมื่อศิริวรรณได้รู้จักกับโครงการฯ และเข้าร่วมเป็นครัวเรือนพอเพียงอาสา ได้เรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือนจนสามารถแก้ปัญหาการซื้อห่วยของสามีได้ ศิริวรรณยังนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาต่อยอด ในการทำเครื่องใช้ในครัวเรือน ทั้งป้อนหมักจากเครื่องในไก่ และการทำสบู่ ทุกวันนี้ครอบครัวศิริวรรณจึงมีความสุขอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียงอย่างแท้จริง

สมใจ แกลงการณ

เกษตรอินทรีย์ตามวิถีพอเพียง

"คิดเสียว่า ในหลวงพาทำ ทำตามพ่อหลวง ปลูกทุกอย่างที่กิน เหลือกินค่อยขาย ทำอย่างพอเพียง รู้จักประมาณตน"

ด้วยความที่เป็นคนรักครอบครัว สมใจจึงใช้ชีวิต ทำงานทุกอย่างเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว แต่ชีวิตที่ระหกระเหินเดินทางไปทำงานรับจ้างทั่วทิศกลับไม่ได้ทำให้ครอบครัวสามารถอยู่อย่างอบอุ่นมีความสุขได้อย่างที่ตั้งใจ จนกระทั่งได้เข้ามาเรียนรู้แนวความคิดแบบพอเพียงที่โรงเรียนชาวนา สมใจจึงได้รู้จักกับคำว่า "พึ่งตนเอง" รู้จักคุณค่าของเกษตรกร และมีชีวิตตามรอยในหลวงด้วยการเดินตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มจากการปลูกพืชผัก ไม้ผล เลี้ยงสัตว์ ในผืนดินของตนเอง สมใจยังได้เรียนรู้การทำไบโอคีสเทล ที่ช่วยลดรายจ่ายด้านพลังงานในครัวเรือนได้อีก เมื่อโครงการฯ เข้ามา สมใจจึงตัดสินใจเข้าร่วมเป็นครัวเรือนพอเพียงอาสา และได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์อีกมากมาย ทั้งการไปร่วมงานการทำเกษตรธรรมชาติ งานตำบลวิถีพอเพียง การทำบัญชีครัวเรือนที่ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่าย ลดรายจ่ายของครอบครัว และรู้คุณค่าของเงินมากขึ้น สุดท้ายที่ได้รับคือ ความสุขความอบอุ่นของครอบครัวบนแนวทางวิถีพอเพียง

รายชื่อครัวเรือนอาสา

- ๑. นางแพงตา คงเจริญ
- ๒. นางโสภา สมสา
- ๓. นางบุญเพ็ง แก้วพิมพา
- ๔. นายสวาท เนื่องพัฒน์
- ๕. นางน้อย สุภาพพัฒน์
- ๖. นายทองมี ชาธรรม
- ๗. นางกองเงิน สุปัญญา
- ๘. นางลมสิน โสมาตร
- ๙. นางศิริวรรณ ยศอแสน
- ๑๐. นางคมทอง อันทะนัย
- ๑๑. นายอ้วน คงโนแสน
- ๑๒. นายสวาท ไทยสอน
- ๑๓. นางวันเพ็ญ มุลลิปุม
- ๑๔. นางนวลศรี ปุ๊กหน้อย
- ๑๕. นางเพ็งศรี แก้วมณี
- ๑๖. นางไข ศรีพานบุญ
- ๑๗. นางอำนวย ปัญจรักษ์
- ๑๘. นางลำพูน พลท้าว
- ๑๙. นายบัวพันธ์ ละครพล
- ๒๐. นางกมล ทยาธรรม
- ๒๑. นางสาวสมัย พลค้อ
- ๒๒. นางสาวภา แก้วชัยภูมิ
- ๒๓. นางนงลักษณ์ บินมา
- ๒๔. นางยี่สุน ศรีบุญเรือง
- ๒๕. นางคำกอง มุขพรม

- ๒๖. นางสาวออย วิเศษ
- ๒๗. นางสิรินันท์ ศิริวงศ์
- ๒๘. นางหนูอาน ภูเงิน
- ๒๙. นางประเสริฐ รินทะระ
- ๓๐. นางบุญเรียง วิปะชา
- ๓๑. นางบุญสวน สุทธิอาจ
- ๓๒. นางจารุวรรณ สุริยะพันธ์
- ๓๓. นายเคน ทองแสนไกร
- ๓๔. นางนิคหน้อย ศรีจันทร์
- ๓๕. นางวราภรณ์ ทองยัง
- ๓๖. นางเดือนเพ็ญ อีระบุญยะเกียรติ
- ๓๗. นางทองทิพย์ ฐานะ
- ๓๘. นางจันทิ กุลเกตุ
- ๓๙. นางสุภาพ ราชจันดา
- ๔๐. นางรัตนภรณ์ โมกษ์สุวรรณ
- ๔๑. นางบุญน้อม สุริยะพันธ์
- ๔๒. นายเหรียญ ปุรินิพุทธ
- ๔๓. นายคำมอง ฐานะ
- ๔๔. นางคัทธรียา ผาจง
- ๔๕. นางสุนันท์ ชัยประทุม
- ๔๖. นางพิมพา มาตราภักดิ์
- ๔๗. นายสัมภาษณ์ ศรีธรรมรงค์
- ๔๘. นางมณี ชันลุย
- ๔๙. นางคำปุ่น พรหมรัตน์
- ๕๐. นางทองกรวย บุตรวิวงศ์

- ๕๑. นางบังอร ปากสวัสดิ์
- ๕๒. นางลุน หาญปาบ
- ๕๓. นางอัมพิกา โม่งทา
- ๕๔. นายหวั่น อ่อนพฤกษา
- ๕๕. นางสงกรานต์ เกื้อนหงษา
- ๕๖. นางคำมอง คงเย็น
- ๕๗. นายหวั่น จันทรวงษา
- ๕๘. นางไต้ ชื่นชม
- ๕๙. นางบุญรัตน์ เอี่ยมพราว
- ๖๐. นางดวงใจ ถมมา
- ๖๑. นางพวงพัน เป้าวรรณ
- ๖๒. นางสุมาลี แพงโสภา
- ๖๓. นางนิตยา ปานพิมพ์
- ๖๔. นางปานทอง อาจเอี่ยม
- ๖๕. นางดวง เทียงคำ
- ๖๖. นางอุทัย ภูโคกยาง
- ๖๗. นางจันสี ลาแสง
- ๖๘. นางฉนอม อ่อนพฤกษา
- ๖๙. นางสุนิสา ลมไธสงค์
- ๗๐. นายสุทินทร์ ภูชั้น
- ๗๑. นายบัณฑิต รุกชาติ
- ๗๒. นายบัว แสงแก้ว
- ๗๓. นายสมใจ แดงการณ
- ๗๔. นายสงวน ราชอาสา
- ๗๕. นางจิราภรณ์ วงษาศิลปะชัย

- ๗๖. นางจันทรา ทรงอ้วน
- ๗๗. นางละออง ผุดผ่อง
- ๗๘. นายกัน สีแสนสุข
- ๗๙. นายค้อย คำชัยนันท
- ๘๐. นายทองหล่อ รัตนพลแสน
- ๘๑. นายเพชรรัตน์ มุลลิปุม
- ๘๒. นางมนเทียร มุลลิปุม

- ๘๓. นายทองสุข เหลาเกตุ
- ๘๔. นางหนูจันทร์ มหาเนตร
- ๘๕. นางพุดตา มุ่งงาม
- ๘๖. นางฝ้าย สาโณ
- ๘๗. นางพันธ์ ชื่นชม
- ๘๘. นายประยูร พาภิรมย์
- ๘๙. นางปราณี สมโยค

- ๙๐. นายไหม โสพันธ์
- ๙๑. นางพิมพา โคตรวงษ์
- ๙๒. นายหมี พลศักดิ์ขวา
- ๙๓. นายพงษ์ชนะ ช่างปั้น
- ๙๔. นายแสงจันทร์ ชัยโสคา
- ๙๕. นางสาวเนียง ผาโคตร
- ๙๖. นายชูศิลป์ ทำผง

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล	นางนัฐริยาพร บุญญานาม
เจ้าหน้าที่ประจำภาค	นายแคล้ว มนตรีศรี
ที่ปรึกษาภาค	นายวีระ นิใจไตรรัตน์

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
๕๕๕ ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๖๖(๐)-๒๕๓๗-๒๐๐๐
www.pttplc.com